

Gespreksstarter: Bespreekbaar maken

Introductie

Deze gespreksstarter is bedoeld om het gesprek te voeren tussen opdrachtgever en opdrachtnemer over het voorkomen van ongevallen door weg- en werkverkeer. De gespreksstarter kan onder andere worden toegepast tijdens aanbesteding en na gunning om de dilemma's rondom aanrijdgevaar weg te nemen.

Waarom een gesprek over aanrijdgevaar?

De bouw staat al jaren hoog op de lijst van gevaarlijke branches. Eén van de voornaamste risico's bij infrawerkzaamheden is dat van aanrijdgevaar. Door het wegverkeer dat langs de werkzaamheden rijdt, tijdens het in- en uitrijden van een werkvak én door werkverkeer in het werkvak. Opdrachtgevers én opdrachtnemers hebben een belangrijke rol om te zorgen voor een veilige werkplek en zo ongevallen te voorkomen. Dit geldt voor wegwerkers, maar ook voor verkeersregelaars die worden ingezet om het verkeer op een goede en veilige manier te begeleiden.

Wat zegt de Governance Code Veiligheid in de Bouw?

De ondertekenaars en onderschrijvers van de Governance Code in de Bouw (GCVB) zijn van mening dat werkvakken en bouwplaatsen heel veel veiliger kunnen. Het uitgangspunt hierin is: "het werkvak is vrij van personen- of werkverkeer, tenzij...". Dit is beschreven in het "Beleid reductie aanrijdgevaar". In het stappenplan Reductie Aanrijdgevaar zijn de stappen opgenomen, op basis van de Arbeidshygiënische strategie, om aanrijdgevaar te voorkomen en beperken. Vaak is een combinatie van maatregelen noodzakelijk om een veilige werkplek te garanderen.

Het gesprek

Elke stakeholder/partij heeft te maken met verschillende belangen, die in sommige gevallen met elkaar in conflict kunnen zijn.

Denk aan bereikbaarheid van woningen en/of bedrijven, de doorstroming van verkeer, creëren van een veilige werkplek en beperking aan beschikbare tijd en budget. Het is van belang om zo vroeg mogelijk in het voortraject de juiste afwegingen en keuzes te maken, zodat er veilig gewerkt kan worden.

Onderstaand is een aantal voorbeelden uit de praktijk opgenomen van risicovolle situaties die tot (bijna) ongevallen hebben geleid.

Daarnaast zijn tips/aandachtspunten opgenomen over hoe aanrijdgevaar van wegwerkers en verkeersregelaars te voorkomen en beperken. Gebruik de voorbeelden uit de praktijk en de tips/aandachtspunten tijdens het gesprek tussen opdrachtgever en opdrachtnemer.

Knelpunten uit de praktijk

Situatie 1: Opdrachtgever wilde de woningen bereikbaar houden om overlast door wegwerkzaamheden te beperken. Volledige afsluiting was niet bespreekbaar. De weg werd uiteindelijk d.m.v. geleidebakens deels afgezet. Verkeersregelaars moesten zorgen dat het wegverkeer het werkvak kon passeren. Dat leidde tot onveilige situaties waarbij zelfs een verkeersregelaar is aangereden.

Oplossing 1: Na het ongeval is in overleg met gemeente toch het besluit genomen het hele werkvak af te sluiten. Omwonenden (en sluijverkeer) konden daardoor tijdelijk niet doorrijden. Dit resulteerde in de praktijk tot een veilige werkplek én een kortere doorlooptijd van het werk en daarmee beperking van de overlast voor omwonenden.

Situatie 2: Vanwege ruimtegebrek is het depot voor bouwmaterialen aan de overzijde van een weg richting een woonwijk gelokaliseerd. Hierdoor ontstond een gevaarlijke situatie doordat werkverkeer en wegverkeer elkaar kruisten. De weg naar de woonwijk mocht van opdrachtgever niet worden afgesloten, vanwege kosten voor omleidingsroutes.

Oplossing 2: Uiteindelijk is door aannemer (op eigen kosten) een omleiding gerealiseerd achter het depot om. Daardoor werd de situatie voor aanwonenden én wegwerkers veel veiliger.

Situatie 3: Opdrachtgever schrijft inzet van verkeersregelaars voor om verkeerssituatie te begeleiden in plaats van een fysieke afzetting van het werkvak. Hierdoor kwam het regelmatig voor dat verkeersregelaars agressief werden benaderd door automobilisten die alsnog het werkvak wilden inrijden.

Oplossing 3: Na escalatie is in overleg met opdrachtgever alsnog besloten om deugdelijke verkeersmaatregelen en een omleidingsroute in te stellen.

Situatie 4: Door opdrachtgever is voorgeschreven dat fietsverkeer doorgang moet vinden bij wegwerkzaamheden. Op de momenten dat het werkverkeer (o.a. mobiele kraan, frees en vrachtwagen) ter hoogte van het fietspad aan het werk waren, moest een verkeersregelaar het fietsverkeer tijdelijk tegenhouden. Dit stopteken werd door meerdere fietsers genegeerd waardoor deze vlak langs de machines en onder de giek van de kraan doorfietsten.

Oplossing 4: Door de aannemer is het werk stilgelegd. Vervolgens is het fietspad afgesloten en een omleidingsroute voor fietsverkeer aangelegd.

Tips en aandachtspunten

- **Ga uit van het principe: afsluiten, tenzij.**
- **Neem maatregelen conform het stappenplan reductie Aanrijdgevaar (arbeidshygiënische strategie)**
- **Houd bij het opstellen van het ontwerp rekening met een veilige werkwijze in de uitvoering en stel hiervoor voldoende tijd en budget beschikbaar**
- **Neem in de voorbereiding voldoende tijd voor het opstellen van een verkeersplan**
- **Voer als opdrachtgever en opdrachtnemer samen een schouw uit, waarbij op locatie gekeken wordt naar verkeersveiligheid in relatie tot de voorgenomen werkzaamheden**
- **Informeer omwonenden en andere weggebruikers tijdig en helder over de werkzaamheden en tijdelijke verkeersmaatregelen.**

